

Tisk a informace

Tribunál Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 62/20
V Lucemburku dne 20. května 2020

Usnesení Tribunálu ve věcech T-526/19 a T-530/19
Nord Stream 2 AG a Nord Stream AG v. Parlament a Rada

Tribunál EU rozhodl, že žaloby podané společnostmi Nord Stream AG a Nord Stream 2 AG proti směrnici 2019/692, která rozšiřuje působnost určitých pravidel vnitřního trhu se zemním plynem na plynovody vedoucí ze třetích zemí, jsou nepřipustné

Provozovatelé plynovodů Nord Stream 1 a 2 každopádně nejsou touto směrnicí bezprostředně dotčeni

Švýcarská společnost Nord Stream AG, vlastněná z 51 % ruskou společností PJSC Gazprom¹, vlastní a provozuje plynovod „Nord Stream“ (běžně nazývaný „Nord Stream 1“), který zajišťuje přepravu plynu mezi Vyborgem (Rusko) a obcí Lubmin (Německo) nacházející se nedaleko Greifswaldu (Německo). Výstavba tohoto plynovodu byla dokončena v roce 2012 a provozován má být po dobu 50 let.

Švýcarská společnost Nord Stream 2 AG, vlastněná ze 100 % ruskou veřejnou akciovou společností Gazprom, je pověřena projektováním, výstavbou a provozováním plynovodu „Nord Stream 2“, jehož trasa je souběžná s trasou plynovodu „Nord Stream 1“. V lednu 2017 byly zahájeny práce na budování betonového pláště pro potrubí tohoto plynovodu.

Parlament a Rada přijaly dne 17. dubna 2019 směrnici 2019/692² (dále jen „pozměňující směrnice“), kterou se mění směrnice 2009/73 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem³. Tato směrnice vstoupila v platnost dne 23. května 2019 a členské státy ji v zásadě měly provést do vnitrostátního práva nejpozději do 24. února 2020. Ke dni jejího vstupu v platnost byly dle údajů společnosti Nord Stream 2 AG práce na betonovém plášti pro potrubí plynovodu „Nord Stream 2“ dokončeny z 95 %.

Od vstupu pozměňující směrnice v platnost se provozovatelé plynovodů, jako jsou Nord Stream AG a Nord Stream 2 AG, nacházejí v situaci, kdy část jejich dálkových přepravních plynovodů, v daném případě část nacházející se mezi členským státem a třetím státem až po území členských států nebo část nacházející se v teritoriálním moři členského státu, nyní potenciálně podléhá směrnici 2009/73 a vnitrostátním ustanovením přijatým k jejímu provedení. Pro tyto provozovatele to znamená zejména povinnost oddělit přepravní soustavy provozovatelů těchto soustav a zavést systém nediskriminačního přístupu třetích subjektů k plynárenským přepravním a distribučním soustavám na základě zveřejněných sazeb.

¹ Zbývajících 49 % vlastní čtyři švýcarské společnosti, přičemž dvě z nich, které jsou nepřímo vlastněny německými společnostmi, vlastní po 15,5 %, a další dvě, z nichž jedna je nepřímo vlastněna jistou francouzskou společností a druhá je dceřinou společností jedné nizozemské společnosti, vlastní po 9 %.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/692 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění směrnice 2009/73 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem (Úř. věst. 2019, L 117, s. 1).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 94).

Společnosti Nord Stream AG a Nord Stream 2 AG podaly žaloby⁴ k Tribunálu Evropské unie; žaloba první společnosti zněla na částečné zrušení pozměňující směrnice a žaloba druhé zněla na její zrušení v plném rozsahu.

Společnost Nord Stream 2 AG tvrdí, že pro ni budou nové povinnosti znamenat výrazné změny, neboť k jejich splnění by musela celý plynovod „Nord Stream 2“ prodat nebo zcela změnit svou organizační a podnikovou strukturu, což by zásadním způsobem narušilo základ financování této infrastruktury, k němuž se navíc připojily i evropské podniky⁵.

Společnost Nord Stream AG, která se domáhá zrušení nového ustanovení ukládajícího vnitrostátním regulačním orgánům povinnost rozhodnout o určitých žádostech o výjimku nejpozději do 24. května 2020, tvrdí, že z toho plynoucí nové povinnosti by od ní vyžadovaly výrazné změny akcionářské dohody, která se jí týká, jejích stanov a dohody o přepravě plynu, kterou uzavřela se společností Gazprom export LLC.

Dnešními usneseními Tribunál tyto žaloby odmítl jako nepřijatelné.

Ve vztahu k oběma společnostem **Nord Stream 2 AG a Nord Stream AG** Tribunál konstatoval, že **nejsou pozměňující směrnici bezprostředně dotčeny**.

Povinnosti stanovené pozměněnou směrnicí 2009/73 se totiž na takové subjekty, jako jsou subjekty, které podaly předmětné žaloby, vztahují či budou vztahovat pouze prostřednictvím vnitrostátních opatření, která členské státy přijaly nebo přijmou k provedení této směrnice (a to za podmínek určených těmito členskými státy).

Co se týče vnitrostátních prováděcích opatření, na jejichž základě mají být subjekty od 24. února 2020 vázány povinnostmi vyplývajícími z pozměněné směrnice 2009/73, náleží v tomto ohledu členským státům posuzovací pravomoc.

Podle pozměňující směrnice mohou navíc vnitrostátní regulační orgány za určitých podmínek rozhodnout o udělení výjimek z určitých ustanovení pozměněné směrnice 2009/73, a to jednak pro větší nové plynárenské infrastruktury a jednak pro dálkové přepravní plynovody mezi členskými státy a třetími zeměmi dokončené před 23. květnem 2019. Při uplatňování těchto ustanovení jsou přitom vnitrostátní regulační orgány nadány širokou posuzovací pravomocí, pokud jde o udělení takových výjimek a o případné zvláštní podmínky, jimž mohou tyto výjimky podléhat.

Ve vztahu ke společnosti **Nord Stream AG** Tribunál dále konstatoval, že **není pozměňující směrnici dotčena ani osobně**.

Tribunál v tomto ohledu poukázal zejména na to, že společnosti Nord Stream AG nespověděl nárok na provozování nebo na další provozování soustavy dvou plynovodů „Nord Stream“ a nepodléhala ani žádným omezením vyplývajícím z unijních právních předpisů, přinejmenším pokud jde o část tohoto dálkového přepravního plynovodu nacházející se na území Unie, v daném případě ve vnitřním moři členského státu.

Skutečnost, že v okamžiku přijetí pozměňující směrnice byla společnost Nord Stream AG součástí identifikovaného či identifikovatelného omezeného okruhu subjektů, kterých se dotýkalo rozšíření územní či věcné působnosti směrnice 2009/73, tedy nedovoluje se domnívat, že je pozměňující směrnicí osobně dotčena. Je totiž nesporné, že se tato směrnice uplatní na základě objektivních kritérií vymezených unijním normotvůrcem, zejména na základě kritéria, podle něhož musí být dálkové přepravní plynovody, pro něž by mohly být žádány určité výjimky, dokončeny před 23. květnem 2019, kdy pozměňující směrnice vstoupila v platnost.

⁴ Komise, Estonsko, Lotyšsko, Litva a Polsko podaly návrhy na vstup do řízení jako vedlejší účastníci na podporu Parlamentu a Rady. Vzhledem k tomu, že dnešními usneseními se řízení končí, není již důvodné, aby Tribunál o těchto návrzích rozhodl.

⁵ Financování ve výši 9,5 miliardy eur zajišťují z 50 % společnosti ENGIE SA (Francie), OMV AG (Rakousko), Royal Dutch Shell plc (Nizozemsko a Spojené království), Uniper SE (Německo) a Wintershall Dea GmbH (Německo).

Pokud jde o **právo na účinný soudní prostředek nápravy**, jehož se dovolávala společnost Nord Stream 2 AG, Tribunál dodal, že má tento subjekt možnost požádat o výjimku u německého regulačního orgánu a rozhodnutí tohoto orgánu případně napadnout **u německého soudu** s poukazem na neplatnost pozměňující směrnice, a přimět tím tento soud, aby Soudnímu dvoru položil předběžnou otázku týkající se platnosti pozměňující směrnice.

Na návrh Rady dále Tribunál rozhodl, že **se ze spisu vyřazují čtyři dokumenty, které společnost Nord Stream 2 AG předložila** v rámci své žaloby **bez svolení dotčeného orgánu**, ať již jako autora či adresáta, a že již nelze brát ohled na pasáže žaloby a příloh, v nichž jsou obsaženy úryvky z těchto dokumentů. Jedná se zejména o stanovisko právní služby Rady adresované stálým zástupcům členských států a o doporučení Komise určená Radě pro účely rozhodnutí ohledně mezinárodního vyjednávání s jistou třetí zemí. Pokud jde o tyto dokumenty, k nimž Rada odepřela přístup na žádost jednoho ze zaměstnanců společnosti Nord Stream 2 AG, Tribunál konstatoval – přičemž se opíral mimo jiné o nedávný rozsudek Soudního dvora ve věci *Slovinsko v. Chorvatsko*⁶ a vycházel tedy z nařízení o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise⁷ – že se Rada správně odvolává na ochranu právního poradenství a že správně dovozuje, že by jejich zpřístupnění vedlo ke konkrétnímu a skutečnému porušení ochrany veřejného zájmu v oblasti mezinárodních vztahů Unie.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který Tribunál nezavazuje.

Úplné znění usnesení ([T-526/19](#) a [T-530/19](#)) se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

⁶ Rozsudek ze dne 31. ledna 2020, *Slovinsko v. Chorvatsko* (C-457/18, viz také [TZ č. 9/20](#)).

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).